

نه‌او عزیزو،

لهندی لهو ژون پینانی
بهسه، شه‌جته دام، ۰۹۰۹۰۹۰۹

نەژاد عزیز سویم

لهندی لهو شوین پینانهی
بهسه، شهخته دامابوونهوه

چاپی یه کهم 2005

* نەژاد عزیز سویم
* هندی لهو شوین پینانهی
بهسه، شهخته دامابوونهوه
* شیعر
* بهرگ و مؤتبیف: هونهرمه ند رزگار فهقی عهولا
* چاپی یه کهم 2005
* چاپخانهی وهزاردتی بهروهردهی حکومهتی کوردستان.
ههولیر - کوردستان

نه‌مانه سه‌دای زه‌نگه‌که ده‌ده‌نه‌وه،
 که سپی‌ده‌ده‌مان به‌وپه‌ری ناز و ویقاره‌وه
 شیعر له‌ خه‌ویی په‌مبه‌یی جیاده‌کاته‌وه..
 (په‌ری) یه‌ک گولتیکی سپیبه به‌ دامینی چیاوه..
 ئاستانه‌یه‌کی دی نه‌ما..
 قولنگی فه‌ره‌ادی بۆ به‌خه‌ینه سه‌رم‌ل
 له‌و باسکه‌وه بۆ نه‌و باسک..
 ریگاکان داخراون.. راره‌و زه‌نه‌که،
 زۆر قاسیدی په‌رازه‌کانیا نه‌وه قوت داوه..
 نه‌شکی خوینین
 په‌سه‌راپای سرووشتی په‌سته‌زمان دیتته خواری..
 ئیتر تاکه‌ی.. تاکوئ؟
 نه‌که‌گیریه‌ کوره‌ هه‌لایساوه‌کانی شیعر
 ئاسنی ساردیان پێ خوار بکرتته‌وه..

مه‌نه‌فینست

ساوی شیعر نه‌یتیه ته‌لیسماویه‌که‌ی پتیبه،
 له‌ شیعر ئاسمانگه‌پتر و له‌ ساته‌کانی خه‌م په‌رۆشتر..
 که‌ رۆژی له‌ رۆژان،
 خویندن ونووسینیان به‌ کۆله‌گه‌کانی که‌رامه‌تی مرۆف چوواند،
 خۆزایی نه‌بوو..
 سرووشیک بوو به‌ ناراسته‌ی هه‌لگه‌ران به‌و ساوه،
 به‌ نه‌یتیه‌کان..
 نه‌و ئاهه‌نگه‌ ته‌نیا یانه‌ی خود له‌ خودی گپراوه‌ته‌وه..
 زماوه‌ندی گه‌شبینییه، به‌ که‌ژاوه‌یه‌کی خه‌مبار به‌رپه‌ ده‌چیت..
 ئینجا نه‌و نه‌یتیه چی پێ نه‌کردین...؟
 کۆزمان به‌ نه‌زمونی،
 هه‌میشه له‌ نه‌زمون مایه‌وه‌دا گه‌رمه..
 وه‌ره با ئاره‌زتییه‌کان به‌ته‌قینینه‌وه..
 کچی نالێ روومان تیناکه‌ن و
 نه‌ندازه‌ی خه‌ونه‌کامان ناگرن و
 ده‌رگای لاپه‌سه‌نیمان بۆ ناکه‌نه‌وه..
 هه‌موو نه‌یتیه ئاشکراکان،
 له‌گه‌ل کردنه‌وه‌ی نه‌و ده‌رگایه
 (با) یان لێ ده‌داو ده‌ره‌وشینه‌وه..
 نه‌گه‌ر ویستت نیگایه‌کت له‌ساوی شیعر بۆ بیت
 ده‌خوازی به‌ (با) بدهره‌وشییه‌وه..
 ریگای هات و نه‌هات..
 شکانه‌وه‌ی هزر..
 هه‌لپه‌ی تیه‌ه‌لینانه‌وه..
 راکردن به‌ره‌و ژبان،
 به‌ره‌و سه‌ودای لاقایی و
 پیشه‌سازی حوسن و جه‌مال..
 ئالوده‌بوونی تاسه..
 مملاتیی نه‌پراوه له‌گه‌ل زمان..

بەھارنىكى پۆشتە بوو...
درەخت گەلایان ھەلۆھەراندا.
ئەستىپەر لە ھەوران نەقۇم بوون.
بەلام ئاخ كلیلی عومریان شكاندین
چەخماخەى نەوايان بە زریان سپارد...
بەم جۆرە،
(مەرگ) یش جیاوازی تىكەوت.

بروانە! لیومان بە لیوی بوركانەوہ ناوہ،
قاسیدی ھەتاویش لە قامیشەلانی سۆزدا
ئاوازی جادووگەرانی تاریكى دەچری...

بەختەوہر بوون ئەوانەى رۆیشتن
بەختەوہر بوون ئەوانەى نوێژیان بوئایندەى بەفر دەکرد...
بەختەوہر بوون...

ئەوانەى (با)یان لە چاوە کرد و
دلیان لە باران پر کردبوو
بەسەر پردی نۆھەشت شەش-دا پەرىنەوہ
بەختەوہر بوون.

خەوتىگ لە نیوە پۆدا

ئەو بەرھەلە ھەبى و نەبى چىبە؟
ئاوازی جادووگەرانی تاریكى
بە ئیمە لى نەدرا...

بەفر

لە دەروەى بازنەى وەرزەکاندا
چرۆى دەرکردبوو...

رووبار

پىرىبەتى یۆتۆبىای لە كۆل نابوو،
بە نەزمى كۆلانەوہى برىنەكانمان
دۆلاو دۆل دەھات...

پرۆفايد كۆمفۆرت،
 بادەي نەشئە بەخش
 شازادەي كسپە دار
 لە بەر رەشمالي لە عنەتیی شیعردا،
 كینە وەر
 لە شەقامی گریان
 لە جوغرافیای داخراو..
 لە دلی سەر تیشە،
 سەمفۆنیای ئاگری
 كە نار و كە نار
 بنار و بنار
 ئاسمان و ئاسمان هەلە دەفراند...
 بە دیمەکی،
 تەنی لەرزۆکی
 بۆ برووسكە ناکاتە وە...
 ئیتر بە سەرچوون
 ساتەکانی نمایشی پاكیزهیی بە سەرچوون...
 ئەستێرە پۆل پۆل رایان کرد
 تییاندا بوو
 لە لەزەتی جەستەي شەلالدا دەتوانە وە،
 تاك تاكیش

به سهر ره خشی ئومیده وه مابوونه وه
دهرژانه گیرفانه زله کانی ئایدیۆلۆژیا...

ئه وه بهر هه له هه بی و نه بی چیبیه ؟
ئه به دیبیه ت

کوێراییی میژوو
ته کنیکی داته پین
گۆزه یه کی خه ت خه تی سۆمه ر و
شه قامی به ژاوه ژاوی
مه یخانه کانی (ئور) ده رچوو...

لیم دیاره... با پروات
گه ردوونیککی سۆزانی،

له سویند و

شادی و

خه م و درۆدا هه لکیشراو...

با پروات

مۆمیککی هه لایساو

به سهر په نجه کانیه وه دزه ده کا،

ته لیسمی کازبوه یه...

شه فه قی رسکان...

ده نگه کان پچر پچر ...

باران پچر پچر ...

زیندانه کانی ناخ ده کوتی...

ئه ی خودای تاک و ته نیا

ته نیا

ته نیا

ئیمه سوخته ی ئه وه هه له ته پین
له خاکی له عنه تی شیعر،
نه سیپاره یه کمان پییه
نه تیشوو یه ک...

رۆژگار

به تراکسوتیککی بریقه داره وه
له باخچه ئه فسانه ییه کانی شه ودا
ده خولیتته وه...

له گه ل ئه وه شدا

خه نجه ریک نه پشکوی

چرۆیه ک دانه وه شینرا...

ئه ی رووباری سه رشیت،

رووباری پیریه تی یۆتۆبیا

ئه ی ترسی نزیک،

کوێراییی با

له دوورگه ی شه خته را

ده تکه م به کۆلاره یه ک...

دوور دوور

به رز به رز هه لته ده م

تا له چاوی هه مووانت ون ده که م..

شه و قی شار به ده در ..
 هه تا وی شه شده ر لیگیر او ،
 بالوتیزی رو و باره یه کگرتووه کانی به هه شت
 له مه مله که تی قورینگان
 بلتیسهی ئەشکه و ته کانی سرووش
 نهیتی کوزانه ووه هه لیبوونیان هینا ..
 حکوومه تی عیشقیان دامه زرانند ..
 وه لی داخ سروودی ته مه ن
 له گهل تاوه بارانی کدا رۆیی ..
 په نجه ره ی عومر له ده ره وه ی گوشه کانی سۆز
 به سه ر چاوه پروانی ئەزه لیبی نیشتمانه که مدا ده پروانی .
 .....
 .....
 .....

یاز بۆ وه بخه دات
 به مه گۆلی قورینگان پروانی

وشه لیبی بریندار کردم
 جوانیه کی فیتلاوی .. گه چلاو ..
 بۆسه ی چرا کزه کانی ریگا
 له غه ربیدا ، دوور له لیوان
 پیاله ی پری لی پژاندم ...
 بیده نگیه ک
 له شه ری ناوخۆی گۆله کانی که نار
 ده زرنگیتته وه .

وههميكي چهند خوشه
مروقي دل هه لا هه لا
هه مو جيهان
له قهرتاله يه كدا كوئكه يه وه ..
شيره ي هيدمه بوونه ..
به خششي ژاله .
له كesh و هه واي تاريكستان
له خوشه ويستيه ك ده چي
هيچ حكومه تيك داني پيدا ناني
هيچ فراكسيونتيكي په رله مان پشتگيري لي ناك
هه ميشه ون
هه ميشه ته نيا
هه ميشه بي وينه .

تشريني يه كم / 2002

پايز بي و په نجره رت
به سه ر گولي قورينگان پرواني
سوزو سه نگدلي پيئكه وه ده بيني ..
ده تواني شنه ي نه رم بيوشي
گيرفانت له شه ونم پر بكي ..
له گه ل خه مه كانت كوئيه وه
باس له بارودوخ و پيشه اته هه نوو كه ييه كان بكن .
هه ر ئيميليك ت بوئ
به گه ر دني قورينگاني بنيري ..

.....
.....
.....

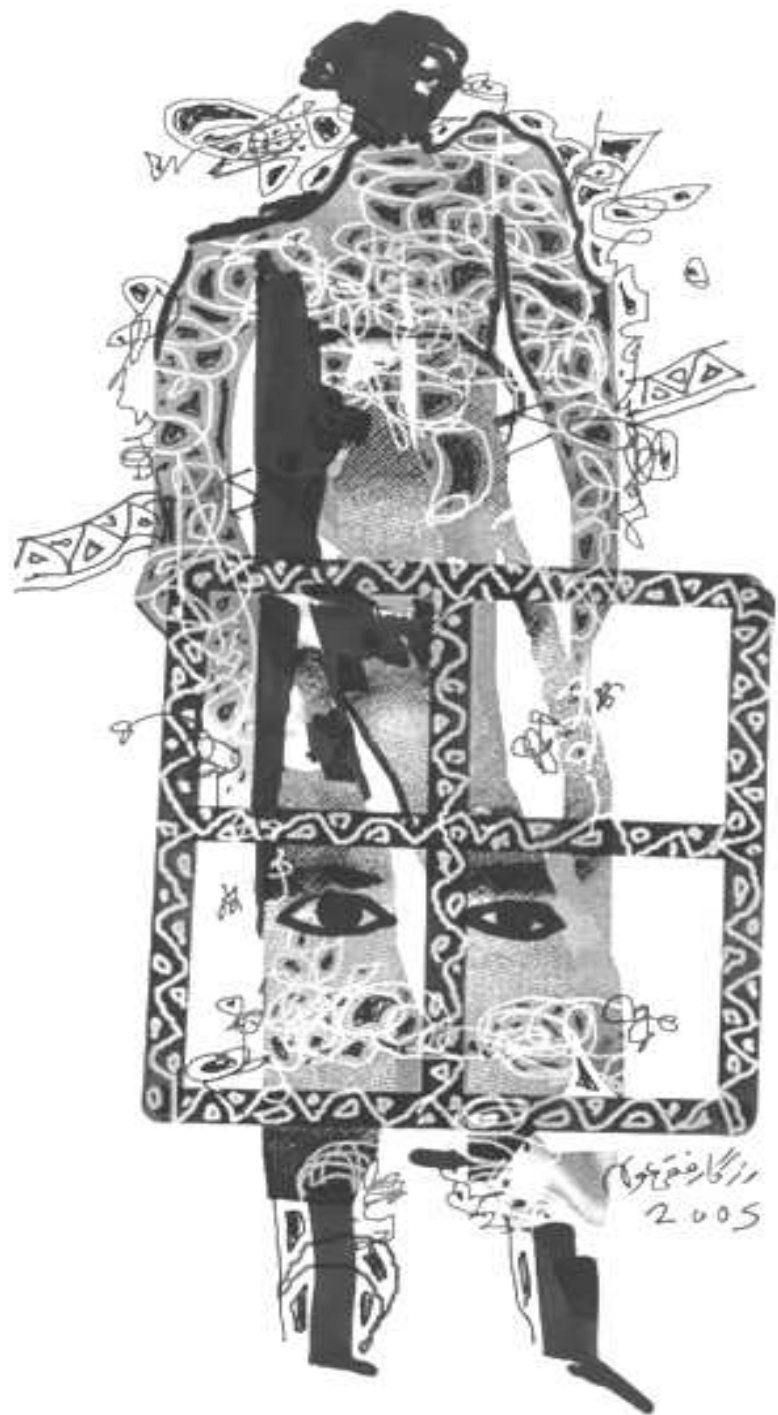
(ئەوانەى رۆيشتن
ئاسوودە لە سىپىدەى ئاژاوە
ئاسوودە لە چاوەروانى...
نەيتىيان بۆ ئىمە جى نەهيتشت...
دىماهيان بەسەرابى
بىست و پەندگۆبى و پىرۆزگىرى هيتنا...
ئەوانەى رۆيشتن
لە بيشەلانى (ئا) و (نا) وە،
ئاسوودە لە سىپىدەى ئاژاوە
ئاسوودە لە چاوەروانى
بۆى دەرچوون...)

گوپى شار بە وتاران بىریندار
مردن لە ژيان خۆشتر نەبوو...
مۆرىک بۆگۆشەگىرى
بۆ زمان پژان
بۆسۆز...
گۆر لە خەونىک دەچى سىپى
سىپى وەک کەفاوى سابوون
وتىنەى (خود) تىکى سەر بەتەم...

بەوانەکانى ناخ

پەيزەيەک لە گۆل بۆ هەور...
لە هۆمىرۆسەو
هەمان تارمايى و هەمان وەهەم...
سەماى دىرک
لێوارە بە تەنتەنەکانى پىرسىار
کەللەپىرى، کەرۆو...
سەرى پەتەکان لە فىرىن دەچن...
ئاسۆ لە پىرۆتۆکۆلێکى قەدکراو
لە تەقسىکى ئابىرۆبەر.

چاوی شار به وتاران سووتاو
ههور به مشتتِ خوَل
بهری ئاسمانانی نه گرت...
ئینجانیهک له کلیل
شورشیک له شهرم
شهو نهیهیشت قژم له سهردا بروی...
شهو نهیهیشت من و خوَم
یهکتری بپرینینه وه...
شهو نهیهیشت گویمان له فرمیسک
چاومان له دهنگ بی...

گولپيكي رهنگ هه لايساوي باخچه ي خوا
نيشتمانپك پر به هه ناسه...
له زه ماوه ندى شه خته دا
چوو دهست نه وانى
ريگيان بو نه ده چوو وه بانه...
شارا چ شارا؟
زه مانپيكي زور كولپره ي له زه هردا كرده قيبله
كولپره ي كرده ده زگاي بيكر دنه وه له مردن...
شارا چ شارا
جوگه و رووباره كانى له چوارچيوه ده گرت...

زستانپك له په مو
كرمى روونا هيخوري
له جهسته ي دنيا بهردا وه
كازبوه
سپيده
نيوه رو و ئيواره يان پي نه هيشتين...

داد نه ي شاري گوږ
كه دلنيا و ئاسوده
له ره هايي ئاكامه كانه وه

(تونيلىكي تاريك بوو
نه و گيانبه تالبييه ي له ئالوده يي زياترى تيدا نه بوو
موته كه يه كي پير، كانگه ي شه يتانه يين
شه شده رى لي گرتبووين...
نه ي شاري گوږ
كه دلنيا و ئاسوده له ره هايي ئاكامه كانه وه
پي له سه ر پي تيلاكت لي خوار كردوه...
نه ي جهسته ي تاجه خلور كراوه كان
پيالنه وسه نگدلي و مه يخانه ش
بو دهره وه ي خه ونه كانمان تووردران...
ئيسستا تارماييه كي ئاوابوو و
نه ستيه يه كي نووستووين...
ئيسستا له خالپك ده چين
تا له بهر ژماره يه كمان دانه نين ناخويندريينه وه...)

شارا چ شارا
سروودپكي ده گمهن
كووره ي نوور...
شارا چ شارا، به خو ي ده چوو
گه نجينه ي كه ژاوه

بۆشاییهک له پری
جبه خانه یهک له ئاشتی
رینگه بوو ده پۆی
نهک قاچه کانی من
مانگ بوو دیار بوو
نهک په نجه ی من...
ئهو داره ی سیبه ری ده کرد
شین نه بوو ده وه...
ئهو پاژنه ی شوینه واریان ده رکه و تیبوو
پاژنه ی بۆره جهنگاو ده رکه کان بوون
دیلیان له مه زرای ئه جندان
به په تی په شمین ده خنکاند...
ئیتتر ته و او ئه ی چاوی پاسه وان
چیرۆکی سیبه ر لیته دا ته و او بوو...
گریکان
له هیدمه ی هه رزه یی و په یمانشکینیدا
لیته دا کرانه وه
لیته دا...
ئه ی چاوی پاسه وان...

شوباتی/ 1998

پێ له سه ر پێ
تیلاکت لی خوار کردووه...
به هاریک له شیتی
شیعری به قه سیده مانه وه نه هیشت...
داد... داد...
داد... ئه ی شاری گۆر
بالایهک له کینه
کیوتیک له پۆستال
دالانیکی له خونکاریی
شایان بوو بدره و شینه وه؟

ئه وانه ی رویشتن
ئاسووده له سه ری په ته کان
وهک به رپابوونه وه ی په پووله
یا گوی بۆ مۆزارت رادیران
له حه قیقه تی سیبه ره کزه کاند
ده بانویست به ماچ
ده می ئۆپۆزسیۆنی ئه قین بگرن.

چرايهك له حوسنى تو هه ليه
بوونه وه ريكي بي سه رتا و بي كو تايبى،
نه له خوا ده ترسي،
نه شهرم له ئاده ميان ده كا
به بهرچاوى با
به بهرچاوى به فر
به بهرچاوى باران
راوى په پوولان دهنى...
بوونه وه ريكي بي سه رتا و بي كو تايبى
نه له خوا ده ترسي،
نه شهرم له ئاده ميان ده كا...

چرايهك له حوسنى تو هه ليه
خه م نزيك و نيشتمان دوور...
ته م له دلاوايى چاوى ريگا
به ره و دوزه خى تاريكى،
يا فيردوسى نوور بچى؟
من به كويدا بروم؟

ئاينده يار

چرايهك له حوسنى تو هه ليه
ويينه ريژنه ي گريانى جودايى...
وهك خه مى نيشتمانى دوور...
سيبه رى كز... موسيقاي ناخ
بيدارى هه ميشه بيدار
ده ليتى سيوه ديريئه كانى با پيرمن
به سه ركه لارى ميژوودا،
به و تاله قژانه نووساون
به شه و با ده له ريئه وه...

ئاسمان کوئیر
ئاسمان لال

من به کوئیدا برۆم؟
لهو هه موو سیبهره
كام سیبهر هی خۆمه؟
چرایهك له حوسنی تو هه لبوه
هه موو قه له مه كان تیکه ل بوون...
هه موو خه نجه ره كان،
شمشیر هه كان تیکه ل بوون.
نیگا كان رووه و ژوور
سه ره داوه كان چچراو...
چیا،
نیشتمانی پایز،
دوا تالی شه فه ق دالدهی نه داین!
رووبار بو سه مای درکاوی
ئوتووی کراسه که ی تیک نه دا

ئاسمان کوئیر
ئاسمان لال
ئاسمان که پ
من به کوئیدا برۆم
لهو هه موو سیبهره
كام سیبهر هی خۆمه؟

چرایهك له حوسنی تو هه لبوه
ئاراسته كان له نوو که وه به ره ونیگا
نیگا...

جی پی به سه ره فه رشی ئومید هه وه به
نیگا
تامی پرته قالیك ده دا
که له چاودا وه ک هه تاویک وایه...
نیگا
له به ره به یاندا خه و ده بیاته وه...

چرایهك له حوسنی تو هه لبوه
شار تینوو... کولافه
شه قام له وه رزی نه کگیری دا
هاپمۆنیای خاکه شین و میترگی ترس...

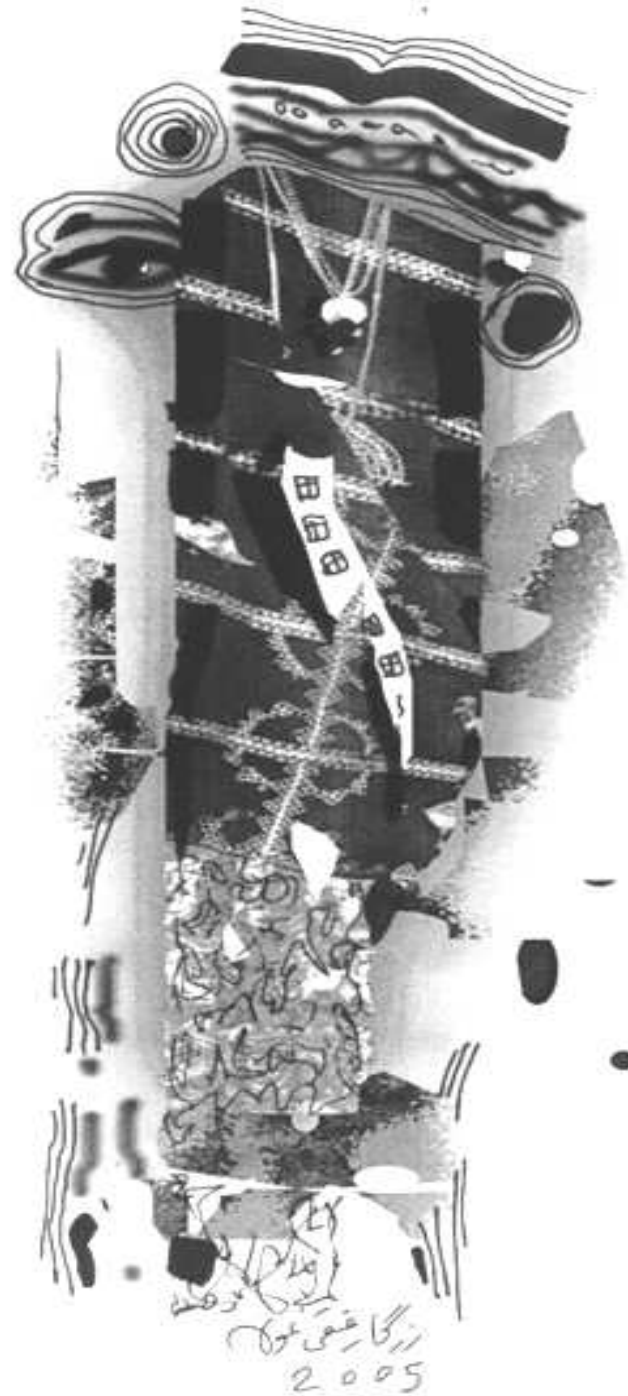
برینه كان له وه یان زیاتر پی نه ده کرا
مانگ،
بیرداری هه میشه بیدار
مانگ،

چ په بوه ندی به سیویک هه به
سیویک هه موو دنیا توور ده دا
پاشان کو ی ده کاته وه...

ئەي ھەورى نزيك،
گەوھەرى روناھى!
ئەي خانە خوتىي ميواننەوازي مەرگ!
سوپاكان بېرەدا رۆيشتن...
جوانىيەك
ھېشتا شوپنەواري مابوو
لەم ريتگايەدا درايە بەر نيزان...
زامەكان وەكو خۆيان لى ھاتەو!!
ھەورى نزيك،
گەوھەرى روناھى
خانە خوتىي ميواننەوازي مەرگ!

مانگ،
چ پەيوەندى بەو ھەيە
پايز لە شاخ بووہ يا لە شار
خەباتى ژتير زەمىنى ھەبووہ يان نا؟
مانگ
چ پەيوەندى
بەو بروسکە گەرمانەوہ ھەيە
ھەميشە لە باتى نان و دەرمان
لە ھاوارمانەوہ ھاتوون...

شکۆمان به ساتیکی فریندا
 بۆبه له ژاله مان زیاتر نه دی،
 چاومان لێ دابگری
 پیاله مان لیوان لیوکا...
 به م جوړه پیداهاتین
 دره خته کافمان یه ک یه ک برین
 تا له چاومان روانه وه...
 (نوور) مان به شهوی دهیجوور سپارد ..
 ههوری نزیک، گه وههری روناھی
 خانه خویی میواننه وازی مه رگ...
 خوړئاوا نه بیوو
 ئیمه بووین له جوانی تیر بووین...
 ئیمه بووین رۆژگارمان تا دواچوړ خوارده وه
 خوړئاوا نه بیوو...
 ههوری نزیک، گه وههری روناھی

له و ساوه ،
چرايه ك له حوسنى تو هه لېوه
له رېتورېسمى خو پيشاندا نيتكى ئاشتيا نه دا
جانتاي دهستى پرله شه وق كردووه
چا وچا و
چ شه وقىكى رهش و جوانه
له دلّه بۆشه كان ده دره وشيته وه...؟
چا وچا و چ شه وقىكى بى ترس و گومانه
له ليتوه به باره كاندا نوقم ده بى...

له و ساوه ،
زه رده خه نه يه ك ،
له قولايى برينه كانه وه هاتووه
خه نجه رىك
له گه ل هه ل ك ردى باهوژدا هه ل كيشراوه...
په بزه ي ئوميد ،
به ئاوزه كپ كراوه كان ،
به موسيقاي ناخه وه يه

من رویشتم!
سهرم له تاریکه بازاری ئاشنایان دا به جی هیشت
دامه وه کۆلانه خۆله میثیه کانی ئه کبادان
ئه فسووس
نه که ژاوهی سولتانم دی
نه بۆنی شازاده روومهت گۆلیه کانم کرد
به لام گویم له مۆزارت بوو
په ردهی حه ره می ده له رانده وه...
ئه وه ده مه تیگه یشتم ئایندهی پایز له کوپرا دی.
تیگه یشتم
چرا بۆ چی له حوسنی تۆدا هه لّبوه
ئه ی هه وری نزیك... گه وه هری روناھی
خانه خویی میواننه وازی مه رگ.

کانوونی یه که م 2001

چرا به ک له حوسنی تۆ هه لّبوه
سپیده ده مان
گۆله میخه ک،
داره به نه کانی پالّ پارده
به سه مای ئه فسووناوی شازاده
له خه وه لّده ستان...
شار تینوو... کولافه
شه قام له وه رزی نه کگیری دا
هارمۆنیای خاکه شین و میترگی ترس...

ئاگردانى پڙاو
پارسه ننگى كچينى سه رده م،
هه تاوى ته مه نمان
له سه ره تاتكى ي شارستانيه تدا
كردوو به توپيىك نهينى...
سيزيف
سيزيف
سيزيف
ده گه رين ميژوو بکړين...

فريشته نووربان لى ناکه ويته وه.
بوړه پياو
پياوى دالانه نهينيه کان
پياوى هزره مه پمه ربه کان...
له به فرى ميژوو
له وه همى ميژوودا هاتوو
که تره...
له گومان و تاوان دا رسکاو...
زمانى گه مه و خويناكارى...
شهيتانى شه وه سووره كانيان
به رداو ته سيپه رى كز ..

به به يانك ده گه ران ميژوو بکړن

له كەش و هه وايه كى ديمو كراسيدا:
ماله كه مان سه ربه شى مالان بوو...
كتيپخانه نووستوو كه م،
خوينى بي كولسترول و
بي گيرو گرفت.
له به ربه يانكي گونا هباردا
مانگيكي شكاوه
به سه رده م و چاوه لوچه كان دا ده رږي
كه ده گه ران ميژوو بکړن...

چاوی هه‌لۆ و نه
ده‌نا باخه‌که‌مان
به‌ری سه‌ی سالانی پیکه‌وه‌ گرتبوو
به‌ی ده‌نگی ده‌زنگیته‌وه‌...
په‌پوله‌ ئارامیان له‌به‌ر براوه‌...
چاوی هه‌لۆ و نه
چ ده‌که‌ن بکه‌ن!
دنیا خۆشه‌ و به‌ی ده‌رگایه
چ ده‌که‌ن بکه‌ن
با ئه‌مه‌ش چالیکه‌ی تر به‌ی
له‌ ریگایه‌ی
ناومان ناوه‌ خه‌ون.
له‌ بۆشاییه‌ک
په‌ی ده‌لێین (30) یا (100).

کلۆی قه‌ند
به‌سه‌ر زمانه‌وه‌ ده‌توێته‌وه‌.
به‌ له‌یه‌ی به‌ی یا به‌ په‌یناوی
گووبه‌ی خه‌ر کردووه‌
گۆشتی چه‌ناگه‌ی شوێر کردۆته‌وه‌
هه‌واله‌کان و ده‌گه‌یه‌ین...

ئیتیر شابه‌ش له‌ قورمیش
له‌ تیف تیفه‌و ئینته‌لایه‌...
شابه‌ش له‌ سه‌ده‌ی بیست و یه‌که‌م

رهنگه ئەو كۆشكانه‌ی به كه‌لله سه‌ره‌ه‌ل‌نراون
جاوانتر بن...
رهنگه له تاريكي دا
گه‌نجينه‌ی زۆرترمان ده‌ست كه‌وی.
رهنگه سيمیكي له هه‌نده‌رانه‌وه هاتوو
ته‌زووی گه‌رمۆكه‌و خۆشمان بداتنی
گه‌رمی دراوه‌كانیان ئاسا...

ئەوه دياهي سرووداندنه
يا فه‌روای پلنگيكي به‌له‌ك
باي پۆشته كرده‌وه
چيای بلندو
ئاوی به‌جۆگه‌و رووباران دا بردووه؟؟
ئەوه روومه‌تی شازاده‌یه
يا كوليڤه‌ی ناو زینده‌ خه‌ونه‌كانمان؟

ولایت که مان خوشه
دهلین یورانپومیشی تیدایه و
شه هیدیشی تیدایه .

کانونی یه کم 1996

رهنگه وای لی بی
کردنه وهی بازارپیک
خیبری زیاتر بی .
ئهو دهمه خه ونه کائمان دپته دی . .
ئهو وهخته ،
له باتی رۆژی دوو نان ،
سی نان دهخوبین .
له باتی رۆژی چایه کیش ،
دوو چا دهخوبینه وه .

نیچیریکی ئاسان نه بووم
 دلّیک بردمی،
 به رهوتی نسکو، به کامی له تردان
 به هاریکی بۆیه کراو
 په له هه وریک
 له چاوی منه وه هه لکشابوو...
 سوپاس بۆ با
 سوپاس بۆ با
 سوپاس بۆ با
 نه بهیشت چاوم له ئاسودا ببری
 سوپاس بۆ با
 دهنگی به و چرایانه به خشی
 له ناخی (من) ی ناو (خۆم) دا
 بانگیان ده دا:
 جیهان فریشته به که له په شم
 له و زه مه نه درێژتره
 گولیکی تیدا ده پشکوی
 له و رووبه ره فراوانتر
 به مه زاری بی سنووری
 زینده خه ونه کافمان دیاره...

نەسکیا

نیگایه کانت به رهوتی نسکو
 له و ریگیان نه دا په رت بوون
 فیلیان لیکردین
 به دالانه هیمنه کانی رۆحدا تیپه رین
 بی ئاوردانه وه...
 بی لا لیکردنه وه...
 بی روانین...
 وینه ی گولله به که له نیشانه دا سه رده کا
 له سیبه ری له زه تدا توانه وه...

وہسیہ تی ئەستیرەکان نەبوو
رۆژگار جینووکی سپی
بە سیمای ماندوو مان بەجی هیشت...
وہسیہ تی ئەستیرەکان نەبوو
خۆر لە نیگای تۆدا
ترس و گومانی بۆ باراندین.
وہسیہ تی ئەستیران نەبوو
رێگاگان فیلیان لە خەونەکانمان کرد
وہسیہ تی ئەستیرەکان نەبوو...
ئەمە رەوتی باھۆزە ناوادیکانی
دۆزەخی زەمین بوو
لە گەڵ تەنیا یی کزەبای سپیدە و
دلە ھەلا ھەلا بوو ھەکان جووت دەبوون...

گوناھ، ئەشقیای خانەگەردان
بەسەر کەپکی بی ئومیدی و لە خۆنووسان
گوناھ،
رێبۆری شەکەتی چاوغایەنی ھەلۆدا
لە شەقامی کوژاوە و چۆلی
ئێوارە درەنگان...
ئەمجارەش با لە دیدار ئاخری تۆی پاراستم
ئەمجارەش با،
لەو ھەورانە ی شاردمەوہ
کە لە بن پێیان کەوتبوون...
سوپاس بۆ با
سوپاس بۆ با
سوپاس بۆ با
سوپاس بۆ با کە ھەمیشە ناھیلێ
بازی کێویان بگیری...

کیتلگه کانی شه و
 به مؤمه کانی به رپه نجه ره رووناک بیوونه وه
 تیشکانیکی شوخ بوو
 له سیله ی سۆزه وه
 پروانیتنه جوانی
 ماندوو
 هه ناسه سوار
 له باسکاندا ئاوا ده بی...
 گه مه یه کی به سه بر بوو
 بارانی مانگمان به بریناندا ده کرد...
 ئاگرمان له قوولایی روو باران ده کرده وه...

تیشکانیکی شوخ و گه مه یه کی به سه بر
له سیله ی سۆزه وه پروانیتته جوانی
پروانیتته گوناھ
ئه شقیای خانه گه ردان
رئبوارى شه که تی هه لوه دا...
تیشکانیکی شوخ...
گه مه یه کی به سه بر...
تیشکانیکی ...
گه مه یه کی ...

تشرینی یه که م-2001

مه مله که تیکی بی شنه
بی نوور بوو...
هه موو پیشه سازی و دهوله تی
چهند کارگه یه کی وه هم بوو
که له راست و چهپ
به راست و چهپ کاریان ده کرد

گولته ندام
له پال ټوهی من و تو دیزانین
ترسم له ټاوی په نگاوه...
له م ریبه دا، که زیاتر له ټاوه پر وکان ده چی
ترسم له تیغی تازه ساوه،
له چه پلټی گهرمی ره عیبه ت.

له ربه ی نا دا

گورپی دوور له مهرگ
په نجه رهی کراوه مان، به سهر با پیوی
ولاتی به مردن تیرو به شتی تر ناشتا
ټامرازی پاکه وانه کان...

بوونه وهری رهنگ داپچکوراوی
چاو زیت و کهمۆ
له کهندووی به تال ئه کهن
سێ وهختهی رۆژێ، بۆش
کاسهی سمیتیان داوه ته بهرخۆر...

له کۆلانه رووته کانه وه به رهو په رستگا،
مندالیی نیشتمان و
نیشتمانی مندالییمان هه لّواسیوه...

تهنگه لانیکی بی هاوتا .
زلکاویکی خومار .
له کولانه رووته کانه وه بهره و په رستگا
مندایی نیشتمان و
نیشتمانی منداییمان هه لواسیوه ...

ته مجوز/1996

گۆری دور له مهرگ
ئاسووده بیهک له پیده شتی چاونزیی و
به دکریشی دا
تژی خو هه ل خستن .

ئەو ژنە حسابىك بۆكەس ناکا
نە بۆ ھىتى ھاوپەيمانان،
نە ئەنجوومەنى حوکم...
بە نىلۆفەرى چاوى
ھەموو ھۆيەكى ژيانى لە شار بېرپوھ...
ئەستىرەى لە ئاسمان خانەگومان کردووه
دەستى پىچ لە کار کىشاونە تەوھ...
60

دەست لە کار کىشانە دەستى ئەستىرەگە

(1)

ئەو ژنەى
لە رەنووى ھزرە مایە پووجەکانەوھ
کەوتۆتەوھ
ئەو ژنەى
رەشەبای پۆشپوھ و
شەرى سپىدەدەمان ئاگرەدەداو
چاوى لە ئىوارە دادەگرى...
59

(2)
من خه ونیکی دیکه م نه بوو
ئه و نازیزانه ی خو شم ویستن
داخ که پیتیان نه زانیبوو
له گه ل ده ست له کار کیشانه وه ی نه ستیره کان
ونم کردن.

له میوانداری مه رگدا
که خویندنه وه یه ک نامینی
با خو ی رووت ده کاته وه
چیاکان سه ر له بن گوئی یه کتر ده نین...
ژنیک ره شه با ده پوشی
سپیده مان ناگرد ده داو
چاو له ئیواره داده گری...
نه ستیره ئیتر ه لئا یین...
ده ست له کار ده کیشنه وه.

(4)

شارم به چۆله واری رۆحم سپارد
سۆز و چاوه پروانیی و خه وونی منالیم
به م ده مودهسته
له کوی بینمه وه؟
که خۆم ناگرم ده کرده وه و
خۆم سړ ببووم...
ئه و چاوانه ی
تریفه یان له مانگ ده دزی و
باری (نوور) یان
له بهر ئاستانه ی خه راباتان لی ده خست
ئه و چاوانه
نسیی خۆرئاوا بردنی...

(3)

له خوشه ویستی ده پرسی
چۆن دی و چۆن ده پروا؟!
بۆهاتنی خوشه ویستی هۆیه ک نییه
خوشه ویستی هه میسه دی...

(5)

ئەستېرەكان
دەستيان لە كار كېشايەوہ...
پېويستە چارەبەك بۆ ئاسمان بدۆزىتتەوہ
لە مېواندارى مەرگدا
خوئىندنەوہبەك نامېنى...

ئەپرېل/2003

خۆشهويستی به پيوانهی پختە،

(1)

په له هه ورێک له شکۆفهی گریانی من پهیدا بوو/رۆیی
رۆیی به سهر کیتلگهی تردا باری/نهو بن ناگا نوقمی
شه قامه به ژاوه ژاوه کانی له زهت بوو/من له کۆلیته
هیمنه کانی رۆحه وه/گروگالی په پووله رهنگا ورهنگه کانم
دهدی/نوکتهم بۆ نهفسانه دهگه پرایه وه/ (با) م پۆشته
دهکرد و گهردانم له باران دههۆنیه وه/

سترانی رۆحی دهچری
هه ناسهی له لیواران شین بوو
لوتکهی له به فر یاخی
شکۆی له سهر جادان که وتوو...

67

(2)

دلێ دوور له خۆشهويستی / دوور له مهیل / نزیک له
پیا له، له کهیل بوون / بهلام تیشکێک به پدیکانی بی
نامانی شههلاوه نهو هتا له دوور را دیاره/ پروبارێکی
خه والوه/ له رازێکی ناشکراو خه یالێکی نوستوو
دهچی... / دلێ دوور له خۆشهويستی... تاسهی ئالۆدهی /

گریانیک له چاوی هه لۆدهای رۆژپه
ده لێی هه وری هاوینانه،
نه په رت ده بی، نه ده باری...
شازادهی قامیشه لان
نه شئه ی سایه فیتکه کان...
به فر ده یلا وینیتته وه...
به هار سلاوی لێ ده کا...
شازادهی قامیشه لان
قژی له هه ور ده سوێ
مه مکی له نوور...

68

ئەو بىي مەيلپىھى لە كوخەكاندا دەژى و
لە تارمايى كازىبەدا دەردەكەوي
بەپروومەتى چرچ و لۆچى لىرەواردا دىتتە خواری...

سرووشت، سەرچاوەى پاكىزەيى
ئەو پىيە بەسامە نەبوو
ئاگردز ناومىدى و رەنجبەخەسارى بۆ ھىنا
ئاگردز...
ئاگر...دز...

(3)

ئەو كانىھ بەختى لى قووتداين / رۆحمان نوزەى لى
پراو، بە دوامانەوھىھ بە ئاستەم ھەناسە دەدا / درەخشانە...
درەخشانە بەر ئاستانەى خەراباتان / تەنپۆلايە ئەو بەفرە
ناتوتتەوھ / بە بيار بە بيارانى /

ئەو شۆستانەى
خۆزگە ناکامەكانى نىشتىمانيان لى كەوتبوو...
كەس بە لايمان دا ناروا
تەنيا
بىي ئاودەنگ...
سەرکز... چاوەپروان...
لە كىلگەيەكى بەردراو
لە گوندىكى ويران ئەچن...
ناوى لە ھىچ لىستىكى ئاودانكردنەوھدا نىيە
ئەو سبەيەى لە خەونا دىبوت
ئال بردىھوھ...

(4)

له رهوتی باران بیتزار نه بووم / بزانه من له رهوتی باران بیتزار
نه بووم / نهو ره خشه شی شوانه دهیدایه کیتو، شهیدا...
دره وشاوه... ریگای ون کردووه له شتتاوان دهخولیتتهوه /
شینگتیر دیسان بوچی کووونه تهوه؟ / نهو گیانله بهره
خه مبارانه بهم نیوه شهوه به دواى چیدا دهگه رتین؟ بلتی
ریگایان بدن په یژه یهک به خه ونه کانیان هه لبتین؟ /

ههست... به ته سلیم بوونی نیگا.
خه ون... به تاوازی سه قهت.
ژیان... به بی پیتناویبی و بیده نگی.
نهوت... به خوړاک.

(5)

بیرت چۆن بو دروست کردنی نهو هارمونیایه چوو؟ / نای له
سه داتی پایزی / نای له جواناوی شیعره کهزی درتیه کان /
نای له ورشهی کوانوو / له زهرده خه نهی هیوا بر او / له په نجهی
له گۆچوو / له زرینگانه وهی که ژاوه / نای له چی نا؟ /

گریانیک له چاوی هه لوه دای رۆژ په ر
ده لیتی هه وری هاوینانه
نه په رت ده بی، نه ده بارى...
خوایه به دوعای چ هه تیویک
به سوجهی چ عابدیک
به ناله نالی چ نه خوشیک
به شه به قی چ خوینیکى به ناهه ق رژاو
نهو دهسه لاتته (بیدماهی) هت به عیشق داوه؟

له شهخته چرۆ دهردهكاو
له بههاران دهيوهرينى...
خوايه ئهوه چ بهلايهكه
بو عهبدى خووتت ناردوو؟
ختووكهى رهپهله دهداو
چيا دادينى؟
چ بهلايهكه
له روشناييا زولمهت و
له زولمهت دا روشنايى بهرپا دهكا...؟
خوايه... ئهوه... چ... بهلايهكه...
بو عهبدى خووتت ناردوو؟

حوزهيران/2003

دنیا له سههه ندى گومر اييدا نووستووه ،
ئهو پياوه ساده و دلپاکه نه بئ
دهروا پئ له دلئ خؤى ده نيته وه...
دلئ شووشه
له يارى پيتردندا شکابوو...
ماره زيو ،
درنده ي جهنگه لان ، په سيوى پيلان...
ماره زيو شايانى ته لارى دل نه بوو
شايانى ته لارى مينابه ند نه بوو ماره زيو...

تَلَنِيَسَان

تایا باشتړ نییبه وه گیر قاتلنیک کهوی
تا وه گیر خه یالی ژنیکی هه وه سباز؟
«نییشه»

(1)

سنووری کۆچهریان لهو سۆزه وه دواى هات / پینخوستی
ئه رخهوانی پیوه بوو... / سۆمای چاوم مینا بوو / سایه
بیهاوتا... بیینه زیر / کنیر پالپشت / تم بهر کۆزه... / تو
نیگارنیک نی مه کۆی سیحر و ئه فسانه / تو بیته لانیکی ،
جوانی و درندهیت پیکه وه تیدایه... /

(2)
کارى، له هه يوانى روونايى / فرمىسکباراندا هاتووہ... /
رووبه ندى هه واداريه / گوشه ي رهشداگه راو / چاو که وشه نى
ئه وانى بېرپوه و بهرده وامه... / (کارى)، پاسارييه؟ / نه، کارى
هه ناسه ي رهشى سه رده مه؟ / به لى...

نيرگسى گولږهنگى بينايى بوو
فيراق نه ورهسى ته نييى...
نه ديوارى خانه قا ما،
نه بهر ئاستانه ي خه رابات
ئيدى مه ده ديار له کامه رووگه
له شه يديان ده رده که وى...؟

(3)
ژانرى چى دادره س؟ / دره ختى مه وسيمه / ناديدده... / تيرى
غدر له به يان ده گرى / ته ته ره به ده رديان نه خوارد / موسيقا...
ئاواز / له کوټى مردنن... /؟

خوزگه کانم گوليان دا
گولنار چه ترى خه رامان بوو...
ئوه من نيم سنوورى ته م ده بېرم
ئوه ئاوټينه ي (کارى) يه
شهوق له سۆز ده داته وه...

(4)
 کئی وای کرد وینه‌ی خویمان نه‌ناسینه‌وه؟ / توحفه‌ییک بوو له
 مۆزه‌خانه / به‌لام هه‌لنه‌واسرا بوو / هه‌لپه‌سیتر درا بوو... /
 لافاویش هات / ئیمه هه‌ر تینوو هه‌کی جارانی... / زه‌نه‌که... /
 زه‌نه‌که.. زه‌نه‌ک

چیا نایه‌لنی بخره‌وم،
 چیا نه‌یان‌ه‌یشت بخره‌وم.
 چیا ته‌ماشامان ده‌که‌ن،
 چیا ته‌ماشایان کردین،
 چیا ده‌بین چ ده‌که‌ین.
 چیا بینیان چمان کرد...
 چیا ئیتر باوه‌شمان بۆ ناکه‌نه‌وه...
 چیا ئیتر تیمانگه‌یین چ مالتیکین...
 چیا نایه‌لن بخره‌وم...

(6)

فیراق پیشوتاری کتیبیک بوو/ به شهخته نووسراپوهه... /
بال به بالدارانهوه... / وچان به سیمای ماندوو... / (دیسان
شهوات) / (کاری) شهوبه‌شاره... / نهری ماندوو نه‌بووی
کاری؟ /

سپیته به‌وازی نیمه روون ده‌بووه‌وه...
سپیته به‌وازی نیمه روون بیووه‌وه...
خه‌نه‌ندانې پرووبه‌ندو
شینې سایه‌ی ره‌شمالان... بوو
سپیته نه‌ی دل دریت‌ده‌بیته‌وه...
دریت‌ده‌بیته‌وه...
دریت‌ده‌بیته‌وه... دریت
تا ده‌ستی به‌بوولیل را ده‌گاو
نایه‌لی تاریک دای...

(5)

باران بوو خوڼه‌میشی دامرکانده‌وه... / به‌ی بوو / قوبه‌ی
هه‌لداشته فرۆکه‌خانه‌کان... / هه‌ورازیکې سه‌خت نه‌بوو /
نه‌گینا شه‌وه‌ر من ده‌زانم چی پت ده‌کردین / ناری!...
ماسک‌فروش بازارپانه / ناری (کاری) یشی تیدا به‌شداره... /

له‌و دیو جام‌خانه شینه‌کانه‌وه ده‌یان‌بینم
له‌و دیو جام‌خانه شینه‌کانه‌وه دیتنم...
له‌و دیو جام‌خانه شینه‌کان،
ده‌ستیان له‌پرچی شیعرم نابوو
ئاگریان به‌روودا ده‌پرژاندم...
بانگ هه‌ر جاریک بوو:
خوداحافیز مه‌وسیمی خایین...

(2)

دهسته كان چوونه وه پال يه كتر
هپلتيك له مومه كاني سهر تاخچه دا هاتبوو
مه رگي په پووله و
گيانه لاي هوشي به دواوه بوو...
دهسته كان له پال يه كتر بوون
ريگايه كي تر نه بوو...

(3)

گه پرايان له و رووباره دا خستبوو
له روژگارتيكي تاريخدا
سنگيان دابووه خوړ...
كومه لتي ماسي بوون كهس نه يده ناسين.

(4)

روژي له روژان
په نجه م له په نجه ي توئالان.
دهرگاكان داخرا بوون
من هيچ كليليكم پي نه بوو
كليله كان
له خانهي مهرگ پاريزرابوون
رهنگه مردن له جودايي خوشر بي.

له ندي له و ژون پيناندي
به سه، شه خنده را ما بوونه وه

مه كان شوقي به عيلا ته په شمه كونه هه وار
حه يات زهوقي به نه حبابه بايه ناروهه وا
«حاجي»

(1)

روژگارم بي تو سارد
له گهل تو شدا به نازار...
هه نگاوم به ناوازه كانه وه ديار.
ئيتر وابوو:
ژيان له بروسكه يه كه وه هات
به بروسكه يه كيشه وه رويي...

(8)
چه تریک به دیواری نیگا کانه وه
ناهیلی چاوه کان
تارمایی گومان بیانگاتی.

(9)
ژئی که مانجه که یان پساند
ئه ی چاوی شیخ
موحیبه تت له چ که ندیکدا فرییدا!؟

(10)
هه ورازیک له پرچی ئه ودا بوو
سیوتیک له لیتو و
دۆزه خیک له چاوی...

(11)
خه ونه کائمان هیشتا له سندو و قدان
وه ره پیم بلتی
خۆشه ویستی نه مردو وه.
وه ره پیم بلتی ئیتر وه ختی نه ما،
روو پۆشه کان هه لده گرین.

(5)
ههور
کوچه به کوچه
شه قام به شه قام
دهرگا به دهرگا
به دوای ناو نیشانی برسیه تیدا ده گه را...
له خاکی نه زۆکدا
مرۆف ته نیا ده سه لاتی به سه ر قسه دا ما وه.

(6)
له سایه ی به فره وه
به ره و خالییک ده ییینین و نایییینین...
په یژه ی ئومید به ئا وازه کپه کانه وه
لا وییتی گریانی پیدای دیتته خوار...

(7)
مه رگ له له پی ده ستیک ده چوو
به زاری هه لئوه...
هه لئو ئاسمان ته ی ده کا
مه رگ زه وی...

(12)

ئەو پەلکە گىايانەى
سىبەريان لە ئىمە کردووه
لە زەمىنىكى بروسکه دارهوه شىن بوون.
چ خەبەر کهژى!
هه تاوى چاوت
رى نادا چاو لىک بنىم؟

(13)

شوتىن پى بەرەگە کانەوه ديارن
گرىان ئەستىرەيه کى کوژاوه،
لە ئاسمانىكى سپىدا
رەنگ دەداتەوه...
لە زەنگىكى برۆنزىدا
دەنگ دەداتەوه.

(14)

ههور
لە بەينى پەنجەکانى مندا دزەى کرد کهژى!
باران لە چاوى تو...
بەلام پەنجەکان لە خاچ دران
(خۆشه ويستم)
لەو باوه رەداى
بىم لە شانۆگەريه کى ناتەواودا دەريکهوم؟

87

(15)

کولتیرهيه ک
بەسەر کهللە سەرەکانەوهيه
کەس لە هاوارى باران ناچى
باران
لە مەيدانى شەردا بە تەنپيه
کليلى دلپان رفاندوه...
چاوه خومارەکان چاوه رپى چىن؟
چاوه خومارەکان بە ديارچيهوه دانىشتوون؟
باران لە مەيدانى شەردا بە تەنپيه.

(16)

وہک مەرگ
وينەى ئاسمانى بىپايان
شىنە کهژى
لەو بەرۆکهوه بو ئەو بەرۆک
گولپىكى ماندوو،
سىسە کهژى!

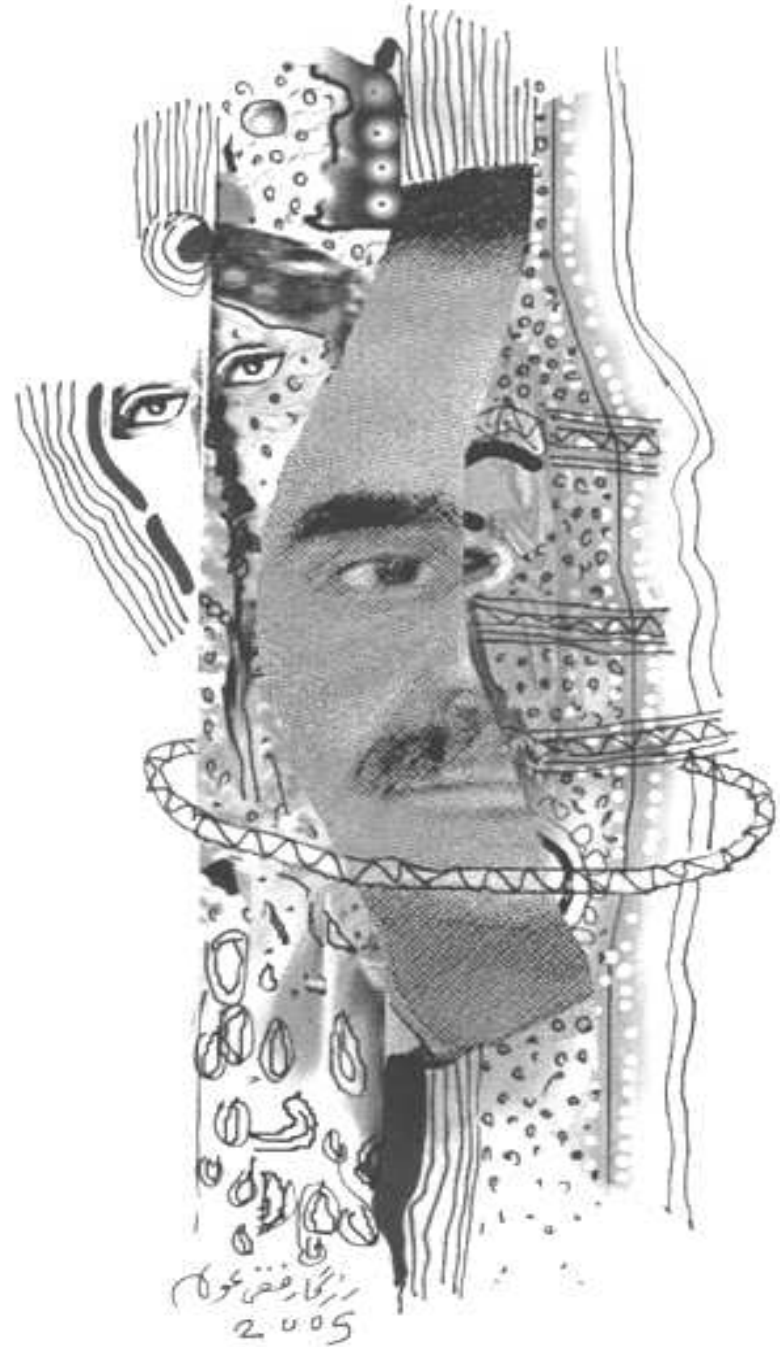
88

(17)

هه موو شتتیک وهک خوځیه تی
ئاوینه
به روخساری شه که تدا هه لاسراو
رهنگه ده رگای ئومید
له به فریکی پایزی زیاتر نه بی
ئه ری به راست!
چلپیک له ئینجانیه بهر په نجه ردها بوو چی لی هات؟

(18)

په نجه کان جوان بوون، ئاو ازبان ده چری
په نجه کان جوان بوون ده چوونه بال په نجه ی تر...
ئیسنا په نجه کان
بی هوده له هۆله کان هه لده برین...
په نجه کان...
ئاخ په نجه کان...

(21)

بهره واژیبیه کان پیکه وهن.
بهره واژیبیه کان به یه ک ریگادا ده پۆن،
له یه ک جیگادا لی ده خه ن...
بهره واژیبیه کان پیکه وهن
وتار بو یه کتر ده خویننه وه
چاو له یه کتر داده گرن
بهره واژه کان بریاربانداه پیکه وهش بمرن.
بهره واژه کان پیکه وه ده مرن...

(22)

مانگ له میشکیکی پراوه وه هه لاتبوو.
ئه وانهی له بانیزه وه ستابوون
له ناو گه لای دره خته کانداه دیانبینی
دهرده کهوت و ون ده بوو...

(23)

خالیک
هه موو روناھی له خویدا کۆکرده وه
گه لاکان سیبهریان برد
چه که کان خه ون.

(19)

گرپیک له قوولایی که لاهه کانه وه،
له قوولایی ساته نه فرهت لیکراوه کان
گرپیکی ماندوو،
فیل لیکراو...
بی ده رفهت
ناسیمه وه که ژئی،
گری خوشه ویستی هه ردوو کمانه .

(20)

به رد رهگی ده رکردوو... نابزوی.
ئاو رهگی ده رکردوو... ری ناکا.
چۆله که رهگیان ده رکردوو... نافرین.
زه مین بی رهگ ماوه ته وه.

(24)

پیتەکان لە جەستەى تۆدا دەلەرینەوه
وادهى چاوه‌روانى نییە...
که لە گەلتام هەمیشە دەلیم جارىکى تر ناتبینمەوه...
چ سەرپێکە که ژى
تۆ بتوانى به بى من
لە خەونیکى پايزيدا نكوم بى؟

(25)

تۆ له حەقیقەتى ئاراستەکان نەگەشتووى
هەرگیز وینە ئەندازەییەکانى واقع
شکلى میوه‌کانى خەيال نادن.

پايزى 2002

A

وشه تهنیا بالّ نییه ،
له بهر پیتی شازادهدا
به سوپاس بدره وشیتنه وه...
په رۆشیی ،
کانگهی پیسپاردهیی و
ئاراسته ی رۆ پی هه له کردن ده رچوو...
که ژۆی، ههر له ده ستپیتکدا
کیتلگه یه کی بهردارو بوو...
دۆراو بوو...

ئاوانه
ماندوو کانی
یه کته نیه

ئاخ سنگی قوولی نهم بیدهنگییه چ پاک هه ناسه هه ئنده کیشی...
بروانه چاؤن گوئی راده دیری نهم بیدهنگییه بیروژه...
«نیتشه»

وښه نوخشه ی ختوکه دانی وپژدانه!
نه شقیای به کتوکه و تووی
هاوړتی (با)
هاوړتی باران...
نه وه نیگای هاو دهم نه بووه
روو له ئاسمان...
نه وه چاوی ئاره زووبازی که ژئی بوو
که دهمگوت نه فرهت له روښنایی دهکا
خوی له پاکدامه نی ددزیتته وه...
وا دهرچوو...

که ژئی به پروو به ندی وا دهرده که وت
له قه نه وزی گوڼمه وه ستاوه کانی ده کرد...
له ساوی ئاو،
له نه اندازه گیری تو زالی خو لیتگوړان...
له ده سپیکه وه،
چاوی لی بوو
له تال تال و سات و سات و
چلی چلی ده ورو بهر فیتر بوو،
چاو له ئاسمان
ورشه ی مانگ له زلکا ودا نقوم بکا...

وشه تهنیا بالّ نییبه کهژی!
کهژی ی ژووره تاریکه پهنهانهکان
کهژی ی فیلباز...
وشه تهنیا بالّ نییبه...
من وشه م بهسه...
کهژی فیلباز!

2004.8.12

سپیتدهی هاوین،
له چاوی تهلیسماوی درۆینی کهژی دا
گری دهباراند...
خه یالم دهکرد ئه و راره وه
به بی تۆ نه چیتنه سه...
ئه ستیره بکوژینه وه
جاریکی تر به یان نه دا...
به لام وشه هه رگیز
بوونه وه ریکی به تهنی نییبه.
مه گه ر جوانی و رهندی دنیا
له کویدا جییان ده بیتنه وه...؟!
بو روناھی ری
من وشه م بهسه.
تۆش تا هه تاییی نوقمی
وه همه له ززه ت به خشه،
ئایدزه پیناکانی خۆت به...

گریان ئیکسیری دارایی روناھییه...
شاعیران ده بی بگرین...
تا خه لوه تی نه پینه کانیاں گولی لی بروی...
به نابه له دم مه زانه...
پیویسته قسه یه ک له و مه سه له یه بکه یین...
گریان... بالی نه و ره نگالانه شه
تازادانه نه م چل و نه و چل ده که ن...
گریان... بارانی ناوه ختی ریکه وتی خوشه ویستی و
ره شه بای جود ابوننه وه و
هاواری برسیه تی و به جیه پیشتنی وارو نیشتمانیسه...
هه همیشه سه رده می بی گریان،
به رۆژگاری بی ئومیدی و هیوا براوی ناوزه ده کرتین...

B

گریان... ختوکه ی خه یال له نووستوو هکانی ناخ
له به هه ستترین ته جه لایدا.
گریان وه جدی شه فقه و نامه ی سپیده،
له و چرکه کورتانه ی بنه وشه یی ده نوینی...
مرۆف چه ندی پیویستی به شیعره، پیویستی به گریان...
شاعیر تا له کلپه ی ئاگرو
یه کته نی شاخ و
ته وژمی باهۆزبگا...
ده بی بگری...

بابگرین
به سهر جوانیهک
پیشه‌نگی که ژاوه و
چرای سه‌فهره...
بابگرین...
ئاسمان چاومان لی ده‌کا...
ئاسمان لاساییمان ده‌کاته‌وه...

2004.8.6

گریان... ده‌سته‌واژه‌یهک نیبیه ،
مانای لیک‌دریتته‌وه ،
گریان نیازتیکه
وینه‌ی که‌قالی هونه‌رمه‌ندیک ،
به‌کۆمه‌لێک ره‌ه‌ندی دیار و نادیار ده‌خویندریتته‌وه...
ده‌سا بابگرین
به‌سهر سیبهری ،
ئه‌و ئاوازان‌ه‌ی گژوگیای بناریان به‌عشق ده‌نه‌خشانده...
بابگرین
به‌سهر تارمایی ئه‌و خه‌وانه‌ی به‌شیر ده‌ستیان پیکرد و
به‌شیر کۆتاییان هات...

به فر نايه لى چاوم بيشكوى و
شهفه ق و بووليل بگه بينمه وديه ك...

C

نهژاد! خود له بارىكدا نيبه
ره هايى ده رپى...
ئيتتر نه ما ،
نه ما ديدار ئاخر بوون ، جى سهرنج بى...
به سهرچوون
ئو رۆزگارانه ي ماسك و پرووبه ند
ههر له دوورپا ده رده كه وتن...
نهژاد! پيم كه وتوته سهر ره شانگ.
كه چى هيشتا
به فر نايه لى
ئاسوده سهره خه وى بشكىنم...

با به‌خونه‌کاماندا بچینه‌وه...
ئیتروه‌ختی هاتووه
بزانی چیمان له بیر کردووه...

هاوسه‌نگی سرووشت
دل‌ساردی نه‌ده‌گه‌یاندا...
ئه‌ندازه‌گیری،
کارێک نه‌بوو له به‌رامبه‌ر هه‌ستدا کردیان...
مێرخاسی،
ئیتروناو‌کۆبی (هاتی) نییه،
ختوکه‌ی ره‌هێله‌ بداو
مه‌وسیمی چرۆ و نه‌وای هوزاران ده‌سته‌مۆ بکا...

داوامان لیډه کهن
 شه باقهی برینه کافمان کراوه تر بی،
 تا خوینمان که ژاوهی مارینز و
 یاریه خنجیله کانی دهسه لاتی پایته ختان
 ره نگیتر بکا...
 بو نا!؟
 پاکدامنی
 که ی له ئه لف و بیی سیاست
 جیی بووه ته وه...
 نه و غه یبه
 به کام سۆز که شف ده کری؟

لهو رهوزهنهوه دهیانبینم،
چوارشانه،
بهرسکان رسکاون...
لیژمه و گهواله ههورانیش رادهگرن.
لی چاوغایه نن،
بروایان پی مه کهن...
ئهوه ده مگونییه نهژاد!
ئهوه په رته وی نهییه دهره وشاوه کانه...
لهو رهوزهنهوه دهیانبینم...

2004.7.8

نهژاد!
ههله تیکه،
نازانی نه پرۆی، نه وچانی بدهی...
نه گیانی شه که تت
بدهیته بهر ئاوه له دیری
قیبله نمایکت پینه،
نازانی رووت له کوستانه
یا گهرمه سیر...

له و کۆسته وه بۆ ئه و کۆست...
خانه گهردان...
مال به کۆل...
به پرووباران خۆنمان داوه...
به بلندی چیا یان که له سهرمان پڙاوه...

D

«فرین به فرین دهست پێ ناکا .
ئهوهی دهیهوی فرین فیر پێ
دهبێ له پیشدا وهستان و رویشتن و ههلاتن و سهرکهوتن فیر پێ...»
نیششه

له وهتهی ههین
هه وراز دهمانداته دهست نشیو و ،
نشیو رووبهرووی هه ورازمان دهکاته وه...

ئىيمه فرينمان به فرين
دهست پى نه كرده...
هيچ نه ما پيمان نه كه ن...
ريگه ي داهينه رانه ي و ايان له نازاردان و
كوشتن و ره شكر دنه وه مان داهينا
كه سنه كرده...
به لام ئيمه عاشقى ژيان بووين،
عاشقى هه تاو و خاك و باران بووين
نه نوستين.

ئىيمه فرينمان به فرين
دهست پى نه كرده...
لييره...
له سه ر خاكي خو مان هيلانه مان چى كرده،
له و سه ره وه هاتون
بي نه وه ي غه دري كمان لي كرده بن،
يا سنوورى باخچه كانيامان به زاند بي
لييان تيكداوين...

ئىيمه فرينمان
به خوين و
فرميسك و
به تاوى گريان و
به تەكانى ھەلات ھەلات و
به چاوه روانى زبندان و
گەردە لوولى ئەنفال و كيميا باران و
به زولمى ميژوو و جوغرافياوه
دەست پىي كردووہ.
ئىيمه فرينمان به فرين
دەست پىي نەكردووہ.

2004.3.8

ئىيمه فرينمان به فرين
دەست پىي نەكردووہ...
ئىيمه بەرلەوہى
دەستمان بگاتە ئەو ھيشووہ،
زۆر چلمان لە ژيەر پيدا شكاوہ و
كۆلمان نەداوہ
خۆمان به ھى تر گرتۆتەوہ...
117

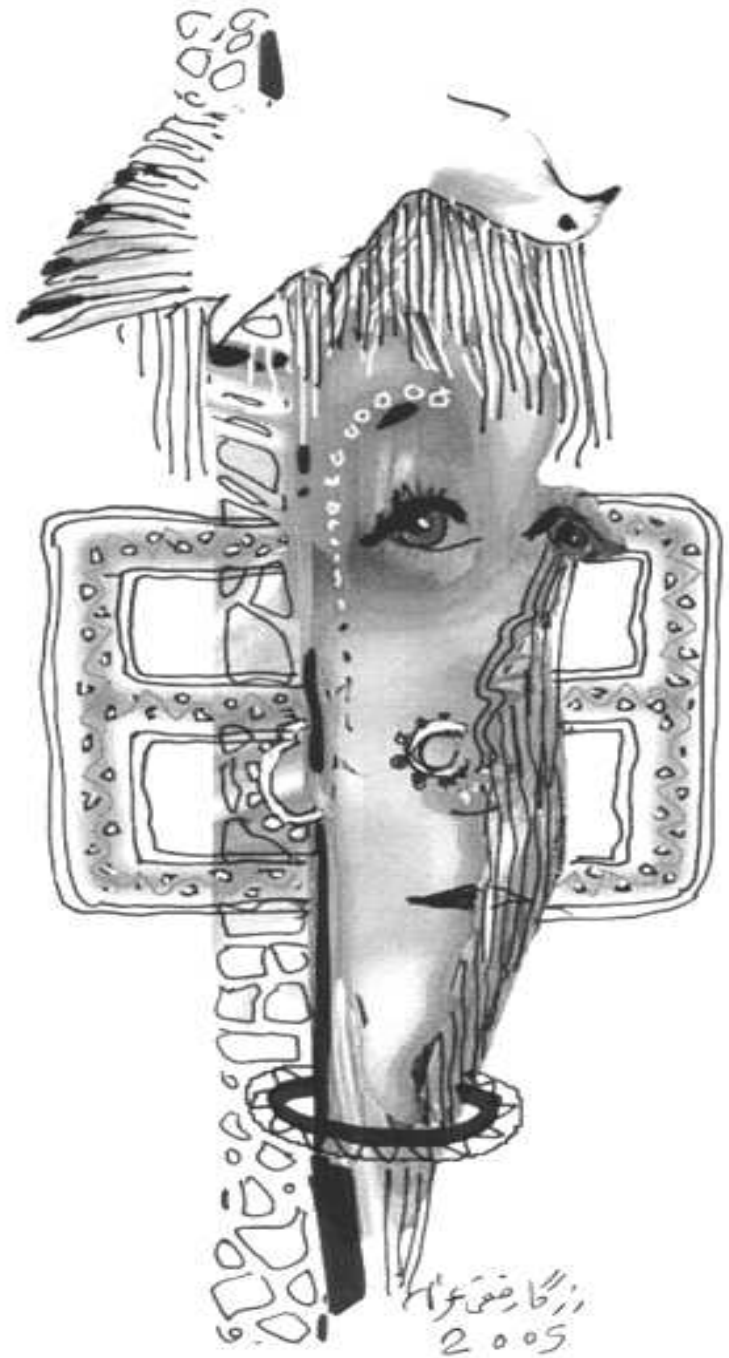
دەرچوو زۆربه مان،
له بهرنامه ی زینده به چالکردنی خهونه کان..
له به دنیهادی بی ئەندازه ی
وه فا و شهرم نه گه یشتبووین.
دەرچوو ئیمه سه هو بووین..
دەرچوو... (!؟)

زینده خهونن،
ئهو کوانوانه ی
له دووکه ل زیاتری لی دیار نییه،
سه رسام..
حه په ساو..

E

زینده خهونن،
ئهو هاوکیشه ناو هاوسه نگانه ی
وهک ئینجانه بیکی گل له دهستان گرتوون..
زینده خهونن..
ئیمه گرێژنه ی دەرگا تیکشکاوه کافمان،
هیشتا هه روا ماوه ته وه..
ئاهه نگیکمان به بوونی، نه بووی
دهورو زه مانیکی زۆرمان نه داوه..

برداره کهم، له هه نده ران دهژی ..
گرفتی گه وره ی نه وه یه ،
وه رزه کانی سالی لی تیک چووه ،

زینده خهونن ..
ئەو مامەلەت و سەرو سەودایانە ..
وژەیی (با)ن
کاسیشی کردووین ،
دوو کەلی کووانویش
کە دیار نییە لە ئاگرەوویە
بەروو مائدا ئەدا ..
بەخێر لە بەفرانباری تەمەندا
رەشانگمان لێ دەرکەوتبوو .
بەخێر خەریک بوو
هەنگاو هەلینین ..
زینده خهونن ..
زینده .. خه .. و .. ن .. ن .

کانوونی دووهم 1995

برادەرە کەم ،
گەنجینهی بەردەرگای مائی خۆیان نابینی!
چوو بەدوای ئەو گولانەدا دەگەڕی
کە (لەوێ)
لەسەر تەرمی مردووانی دادەنێن ..
ئەو لەو تەهی سەری هەلگرتوو ،
سەیری ئاوێنەیی نەکردوو و
ئادگاری خۆی نەدیو ..
دوای ئەو هەموو ماوێیە
هاتبوو بە پەرۆشەو
سیمما و ئادگاری خۆی ببینیتهو ،
ئەو تا خۆی نەدیوو
نەیدەزانی ئەوەندە ماندوو ..
ئەو تا خۆی نەدیوو
نەیدەزانی ئەوەندە ئومێد دزراو ..
ئەوەندە هیچیە ..

ئەو پيڭكەشتان نۆش!
به ئيوه چى
ژى يه كان ده پسيين؟
به ئيوه چى
روائينه كان هه ناسه سوار ده بن؟
به ئيوه چى
چياكان خاكه شين بپوشن؟
به ئيوه چى
مه رگ و
دهنگ و
كويراىي؟
به ئيوه چى..؟

F

ريگكان به رهو كويمان ده بن؟
ره شه با به زمانى لالمانه وه؛
ئاسۆى ميژوو
ئاسۆى جوگرافيا
ئاسۆى رهنگ و مردن..
ئاسۆى سياسهت و قيامهت..
هه موو ئاسۆيه كان
ده كرين به پيڭيڭك و:
له شه وه لاله كان
له شه وه كويرة كاندا هه لده درين..

رینگاکان
به ره و کوئیان بردین؟
زمانی
چه کی ژهنگاوی قاچاخچیان،
رۆژگاری
سه ره تاتکی ی
هه رچی و په رچی و
ماستاوچی و
کارخانه چی و
چی و چی ..
بو کوئی بردین
نیشتمانه که م،
نیشتمانه له ت له ت و
بی ئاسمان و
بی چراو
بی رینگاو
بی ئاسۆبه که م ..

رینگاکان
به ره و کوئیان بردین نیشتمانه که م؟
ئه وه خه ون بوو
یان موته که؟
ئه وه پرخه بوو
یا ئاوزنگ دان؟
ئه وه چه پله ی
گرگنه حوجه کان بوو
یافیکه ی سۆزانیبه کان ..؟

نیشتمانه که م ..
چی ما نه یانده بی و
چی ما پیته نه که ن؟
ئه وه ی پیته نه کرابوو، پییان کردی ...
ئه وه ی نه ت دیبوو،
پییان دیتی ..

ئيتر شهوتان باش!
 كه خهوني منالانتان
 زينده به چال كردو
 دوا رۆژتان له پي كردو..
 شهوتان باش
 شههیده کانتان
 جاريکی دی شههید کرده وه..
 شهوتان باش
 شهوتان با
 شهوتان
 شهو...

شوباتی / 1995

كوردېنه! ولاتته كهى خوتان نابيين؟
دهوهرن نه مجاره
به چاوى ناخ تهماشاي كه ن...
بيين چون ميژوتان نه خوتندوته وه...
بيين
چهند كوله وار و
چاوله دهر و
بي ناراسته ن...

G
خه زينه و دهولته، له بهر دهگاي خوته...
تو...
دهخوازي ههولبدهى
بههيزى دياهي نه هاتوى جوانى بچيته مهيدان...
بو نايين (وهزاره تى جوانى) و
(بهريوه بهرايه تى گشتيى جوانى) و
(كۆمپانيى سنووردارى جوانى) دامه زرينين؟

بۆ كۆي ده چن؟
به دواي چيدا ده گه پرين؟
ئەو تا خەزىنە و دەولەت
لە بەردەرگاي خۆتانە...
چارىكى دىكە تان كە نە ماوہ...
يا دەبى ھەبن،
يا ھەبن...

نىگاتان بۆ چى پەرت بووہ...؟
ئەو تا خەزىنە و دەولەت لە بەردەرگاي خۆتانە...
ئاي لە ئىيوہ!!
كە بە خۆشتان ناوہستن...
ئاي لە ئىيوہ،
ھەولنادەن جىھان بىنيىيەكتان ھەبى...
ئاي لە ئىيوہى
بە جارى
پىتان
لە بەرى خۆزگە و مرازان برىبوہ...

ئىتر نازانن چى بكن...
خوا خەم نەدا،
ئەو خەمەى يەخەى گرتوون
تووشى كەس نەبى...
تياماون لەوہى بۆچى گول
بۆنى جارانى نەماوہ...
بۆ ناتوانن وەك جارن
گوى بۆ خوڤەى ئاوهەلدېران پادېرن،
كە دەنگى ھەندېكىان
وەك دەنگى وپككەوتنى
ھېشوى ترى وايە...

(رۆشنايى ناخە تيشك داوى...
نەژاد بيانبينە ، ھەموو شتېكىان ھەيە...
لە ھەموو شتېك بوونەتەوہ،

هه موو شتتیکیان هه یه...
نه زهردهی سه ران...
نه یه که مین بارانی پایزان
سه رنجیان راده کیشی...
تیا ماون...
هه موو شتتیکیان هه یه ،
نازانن چی بکه ن...
به راستی شایانی دلنه وایین...
شایانی به زه یین...)

2004.7.24

نه تامی چا وهک خوئی ماوه ،
نه دانیشتنی چایخانه و
پیاسه ی ئیواران...

ئای که نهیینه یکی گه واهیدر بوو ،
هاتین (پاکی) مان به تهرازووی لاسهنگ کیشا ،
که چی
ههله گۆبی به تهرازوویه کی هاوسهنگ!!
ژههره گولنار نهژاد!
بادهی دواي نیوه شه وانی دهر ویشی...
غمزه ی وشکه پرواییه...
راپهوی یاساشکیینی...
له نادانیان نه بوو ،
دهفژهن
به و روانینه
وههمی دادپرسی
به ره و باره گای نوور به کۆلدا دهدهن...

H

نهژاد سهیرکه!
دهفژهن
به چ روانین و جیهانبینیهک
له مه داری که شف و یه قیندا گیرساونه ته وه ،
که له من و توونه!
نهژاد!
بلتسه هه مان بلتسه بوو ،
تیشکی له درهوشانه وهی جیهاننار اوه
به ناو کۆری غه ریب و ئاشنایاندا
دهپرزاند...

دهفژهن ئاشنان... نامۆنڤن
چه می چاوان و
هۆشی مهستی و
رووناھی دلان ده بیئن...
وه نه وشه کان که رازیکیان تیدا نه بوو...
ئه وه تهبعی هه لیبوون بوو
له شه ویکی ده یجوور و نوته کدا...
ئه وه کانی زه مه ندیکه
رنگ به په لکه گیا ده داو
بۆن به عه تر ده به خشی...

ژه هره گولنار،
شارای زه مانى (قاتى) یه...
نه شئه ی باده نۆشى که نار ه کانه...
چ هه لپه یه که
نیوسه ده زیاتره، دارا داریکی نه دی...؟
لیپروانین
له قه له مپه وی سرووته رسکاوه کاندای که نارگیره...
شاش بووه،
به دواى چه شه یی کدا ده گه ری
سه راپای له خۆنووسانه... ونه...

ئىترچ بەرگرتىك ھەيە
دارستان لەگەڵ بوولئىلدا نەسووتى...؟
دەفژەن بى پەروايە ،
دەخوئىنى و دەروا...
خۆشخوانى
كە شوخى نىبە برادەر...
برىنى بىشەلانانە ،
نىگارى سۆز
بالندەى بەرزەفرو
سايەى چىلەمىتو...

گەلا
گەلا
نەژاد پروانە!
گەلا چۆن بوون بە ئاوينەى وەرزەكان
دەفژەنىش بە گولئى ديوان...

2004.6.26

ئاوردانه وهى به فر و
فرینی سیبهر...

چی بگیتړمه وه، کاکه نه ژاد!
کارخانه یه ک بوو بۆ خوځی،
له کزه بای به یانیاں پشیتوتر،
سوخته ی دلړه شان...
چی بگیتړمه وه؟
ئهو وهختی هه موو وهرزه کان
یه ک وهرز بوون
به لام نازانم...
به بیرم نه ماوه کام وهرز بوو...
ئه گهر بلتیم زستان بوو دلنیا نیم...
ئه گهر بلتیم پایز بوو... دلنیا نیم...
ئه گهر بلتیم به هار بوو... هاوین بوو
دلنیا نیم...

I

چی بگیتړمه وه؟ به تهنی بووین...
بیابانیتکی بی پایان بوو،
بی داد، بی هانا...
گهرده لوول په یامی نیهانیی و
خهنده ی له سیداره دراو...
چی بگیتړمه وه؟
ریکه وت سروشت به دهر بوو،
به هانه گر، راگواسته... دلگهرم...
تو بلتی خه ونی ره هیله...
رامانی باران...

له بیره خه و راچوو بووم،
 ئاگام لی نهبوو
 هاتبوو دلی ماندووومی
 له جانتاکه ی نابوو و
 رۆیشتبوو...

که هۆشیار بوومه وه، دهستم له سنگم کوتا
 ئینجا زانیم...
 لی پاشی چی...؟ چی بگێرمه وه؟
 چی بگێرمه وه، کاکه نهژاد!

2004.9.2

ههولێه چاپکراوهکانی نووسەر

1) لهباری لیکۆلینهوهی رۆژنامه نووسیدا

- * رۆژنامه گهریی کوردی و رۆژنامه نووسی کورد نامبێلهکه-چاپی 1984، به ناوی خوازراوی (پاکزاد محمد کریم)، چاپکردن و بلاوکردنهوهی یهکیتی رۆژنامه نووسانی کوردستان (له شاخ) چاپی دووهم به ناوی سه ریخ، ههولێر چاپخانهی زانکۆی سه لاهه ددین، 1991.
- * پرۆژه بهک بۆ ده کردنی رۆژنامه بهکی رۆژانه به کوردی لیکۆلینهوه-گۆفاری (رۆشنیبری نوێ) به غدا، پایزی 1986.
- * هه له ی چاپ، ئه مرۆ ئاسۆی دوا رۆژ لیکۆلینهوه-به دوو بهش، رۆژنامه ی (هاوکاری) به غدا-1988.
- * وینه و کاریکاتۆر تاییۆگرافیا و به کارهینانیان له رۆژنامه گهریی کوردیدا لیکۆلینهوه-به سه ی بهش، گۆفاری (کاروان ژماره 85 و 86 و 87) ی 1990.
- * براهه تی: به که مین رۆژنامه ی رۆژانه له مێژووی رۆژنامه گهریی کوردیدا لیکۆلینهوه و ببیلۆگرافیا-چاپی به که م گۆفاری (به کگرتن) که له هه نده ران ده رده چی، چاپی دوهم چاپخانه ی خه بات 1991. چاپی سێبهم چاپخانه ی وه زاره تی په روه رده ی هه ولێر-1997.
- * نازانسسی ده نگوباسی کوردستان (ناداک-ADAK) پرۆژه ی دامه زانندن و به رێوه بردن لیکۆلینهوه-رۆژنامه ی (براهه تی) به سێزده ئه لقه، هه ولێر-1993، چاپی دووهم به کتیب چاپخانه ی خه بات دهۆک 1997.
- * دره ختی بنگۆلکراو: په نجه مایه تکی رۆژنامه نووسییا نه بۆ باری رووناکیبیری و کلتوووری کوردی چاپی به که م کوردستان 1995، چاپی دووهم سوید 1996.
- * چه ند وتارو نووسینی تر هه ر له م بواره دا له شرتینی جیا جیا به کوردی و عه ره بی.

2) شیعری

* ئەو شەوانەى خەون نایىخ:
چاپخانەى (النعمان) نەجەف-1977.
* تاقگەى مەند
چاپخانەى (شفیق) بەغدا-1987
* چەند كۆتەلىكى جەنازەبى:
چاپى ئىتالىا 1994

چاپى كوردستان 1995

3) لەبوارى وەرگێراند

* نووستوى بەر باران:

شعەر- لە فارسیبەو، چاپخانەى (علاء) بەغدا-1980
* رینگاوبان، پىنج چیرۆكى درێژو شانۆنامەبەك لە نىكۆلاى خابىتۆفەرە
چاپخانەى (الحوادث) بەغدا-1983
* سەرتابىبەك بۆ تىگەبىشتنى هونەرى تەشكىلى
چاپخانەى (حسام) بەغدا 1986
* چەند نامەبەك بۆ تاراتنابابو:
شعەرى نازم حىكمەت، وەرگێران لە عەرەبىبەو.
چاپخانەى (الزمان) بەغدا-1990.
* داىكى كورد- دانىيل مېتران
وەرگێران لە عەرەبىبەو 1996.

(4)

* پايزى چاودەكان
كۆلاژ لە تاراوگەى شیعردا چاپخانەى وەزارەتى رۆشنىبىرى-هەولێر 1998.
* چاودەكان.. هەمىشە چاودەكان...
كلار رۆژنەبەك لە شەختەدا، چاپخانەى وەزارەتى رۆشنىبىرى 1999
* شرفە- بە زمانى عەرەبى، چاپخانەى خەبات دھۆك-1998
* بىتجگە لە دەیان شیعەرى وەرگێردراو و نووسىنى دىكە لەكات و شىتى جىاجىادا بەكوردى و عەرەبى.

رېزىبەندى و پاش و پيش پىكردنى شىعەرەكان بە پىتى مېژووى نووسىنىيان
پەيوەندى بە دەرھىتەنانى هونەرىبەو هەبە.

**Some of Footprints that were
Left on the frost
Contemporary Kurdish Poems**

**by:
Nazhad Aziz Surme**

**First Edition
Kuraistan-2005**